

Construction and Validation of a Questionnaire on Knowledge, Attitude and Expectation toward Marriage in Tehran Police Single Staff

ARTICLE INFO

Article Type

Descriptive Study

Authors

Amini M. ¹ MSc,
Kazemnejad A.* PhD,
Gholami Fesharaki M. ¹ PhD

How to cite this article

Amini M, Kazemnejad A, Gholami Fesharaki M. Construction and Validation of a Questionnaire on Knowledge, Attitude and Expectation toward Marriage in Tehran Police Single Staff. Journal of Police Medicine. 2018;7(1):31-36.

*Department of Biostatistics, Medical Sciences Faculty, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

¹Department of Biostatistics, Medical Sciences Faculty, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Correspondence

Address: Medical Sciences Faculty, Tarbiat Modares University, Nasr Bridge, Jalal Al Ahmad Street, Tehran, Iran. Postal Code: 331-14115
Phone: +98 (21) 82883875
Fax: -
kazem_an@modares.ac.ir

Article History

Received: April 8, 2017
Accepted: September 3, 2017
ePublished: January 3, 2018

ABSTRACT

Aims Marriage is one of the most important events and the factors of knowledge, attitude and expectation are the most important factors in a successful marriage. The purpose of this study was to construct and validate the knowledge, attitude and expectation toward marriage questionnaire in a sample of single police personnel of Tehran, Iran.

Instruments & Methods This descriptive-exploratory and survey-designing study was carried out in all police personnel of Tehran, Iran, in the first 6 months of 2014. Using the 2-stage cluster sampling, 396 subjects were selected as sample. The self-assessment knowledge, attitude and expectation toward marriage questionnaire and also demographic information form were used for data collection. The questionnaire content validity was assessed using of Content Validity Ratio (CVR) and Content Validity Index (CVI). The reliability of the questionnaire was also evaluated using the internal consistency method (Cronbach's Alpha). Data analysis was performed using SPSS 22 software.

Findings Three factors including knowledge, attitude and expectation toward marriage were extracted in based on explanatory factor analysis which expressed 41% of total variance. About 7% of this amount was attributed to attitude, 14% to expectation and 20% to knowledge factor. The CVR and CVI were 0.91 and 0.89, respectively. The reliability was 0.82.

Conclusion The questionnaire of knowledge, attitude and expectation toward marriage with high validity and reliability is a good tool for evaluating these factors.

Keywords Knowledge; Attitude; Expectation; Marriage; Validation Studies

CITATION LINKS

[1] Global cultural values change and the relationship with telecommunications change: A longitudinal analysis (Dissertation) [2] Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships [3] Religiosity and marital satisfaction: A research note [4] Expressed attitudes of adolescents toward marriage and family life [5] Studying the factor structure, reliability, and validity of the Marriage Expectation Scale (MES) [6] Knowledge, attitude and practice of premarital counseling for sickle cell disease among youth in Yaba, Nigeria [7] Does television viewing cultivate unrealistic expectations about marriage? [8] Adolescent premarital sexual activity, cohabitation, and attitudes toward marriage [9] Does movie viewing cultivate young people's unrealistic expectations about love and marriage? [10] Educational program status of premarital counseling centers in Hamadan province based on theory of reasoned action (TRA) [11] A survey of the attitudes of the youth toward knowing the future spouse and shared life [12] Studying the psychometric properties of Marital Attitude Scale [13] The effect of instruction on knowledge and attitude of couples attending pre-marriage counseling classes [14] Statistical methods for health care research [15] Methods and statistical analyzes: A research methodological approach in biosciences and health [16] The relationship between attachment style and attitude toward marriage among undergraduate students of Tehran university [17] A survey on the knowledge and attitude of girls and boys who are about to get married in Yasuj about reproductive health [18] The effects of pre-marriage education and consultation on knowledge and attitude of couples regarding to reproductive health [19] Survey the effect of pre-marriage counseling on knowledge and attitudes couple in Yazd

طراحی و اعتباریابی پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج در کارکنان مجرد نیروی انتظامی تهران

ماده امینی * MSc

گروه آمار زیستی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

انوشیروان کاظم‌نژاد PhD

گروه آمار زیستی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

محمد غلامی‌فشارکی PhD

گروه آمار زیستی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

چکیده

اهداف: ازدواج یکی از وقایع مهم حیاتی است و عوامل آگاهی، نگرش و انتظار از مهم‌ترین عوامل مؤثر در ازدواج موفق هستند. هدف از انجام این مطالعه، طراحی و اعتباریابی پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج در نمونه‌ای از پرسنل مجرد نیروی انتظامی شهر تهران بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی-اکتشافی و آزمون‌سازی در ۶ ماه ابتدای سال ۱۳۹۳ در کلیه پرسنل نیروی انتظامی شهر تهران انجام شد. با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای ۲ مرحله‌ای، ۳۹۶ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه خودساخته "آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج" و همچنین فرم اطلاعات دموگرافیک استفاده شد. روایی محتوای پرسش‌نامه با استفاده از نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوا بررسی شد.

پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از روش هم‌سانی درونی (آلفای کرونباخ) ارزیابی شد. داده‌ها در قالب نرم‌افزار SPSS 22 تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی، ۳ عامل آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج استخراج شدند که در مجموع ۴۱٪ از واریانس کل را تبیین نمودند. از این مقدار، حدود ۷٪ به عامل نگرش، ۱۴٪ به عامل انتظار و ۲۰٪ به عامل آگاهی اختصاص داشت. نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوای پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۸۹ و پایایی پرسش‌نامه ۰/۸۲ بود.

نتیجه‌گیری: پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج با روایی و پایایی بالا، ابزار مناسبی برای ارزیابی این عوامل است.

کلیدواژه‌ها: آگاهی، نگرش، انتظار، ازدواج، مطالعات اعتبارسنجی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۱/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۱۲

*نویسنده مسئول: kazem_an@modares.ac.ir

مقدمه

یکی از پایدارترین و مؤثرترین ابزار به منظور حفظ ویژگی‌های فرهنگی و انتقال آن به نسل‌های بعدی، خانواده است. خانواده مهم‌ترین نهاد اجتماعی و کوچک‌ترین هسته هر جامعه است و هرگونه تغییر در جامعه و نظام اجتماعی توسط خانواده به‌وجود می‌آید یا جهت‌گیری آن معطوف به خانواده است. ازدواج به عنوان اساس و رکن اصلی خانواده، دارای اهمیت مشابهی است. سلامت خانواده وابسته به سلامت ازدواج، نگرش‌ها و الگوهای حاکم بر نحوه تصمیم‌گیری در مورد آن و عوامل دیگر است [1]. از دیدگاه نظری، ازدواج یکی از وقایع مهم حیاتی است که از بُعد اجتماعی به عنوان پیوندی باثبات میان زن و مرد شناخته می‌شود که در بستر خانواده و هم‌زمان با آن در جامعه دچار تغییر و تحولات عمیقی در تمامی ابعاد زندگی می‌شود. این واقعه علاوه بر پاسخگویی به نیازهای جنسی و عاطفی فرد، نیازهای اقتصادی و ارتباطات اجتماعی و فرهنگی او را تنظیم می‌کند [2].

برای انتخاب همسر مناسب و راه‌های برقراری ارتباط بهتر، می‌بایست درک و شناخت درستی از طرف مقابل به‌وجود آید. در مسیر این شناخت، نیاز به کسب آگاهی و بینش با استفاده از آموزش‌های

مناسب به افراد جامعه، همواره احساس می‌شود [3]. از طرفی نگرش افراد نسبت به ازدواج، تشکیل خانواده و مشکلات و موانع آن دارای اهمیت است و نقش مهمی در گرایش افراد به ازدواج ایفا می‌کند [4].

بسیاری از تحقیقات به بررسی عوامل مؤثر بر ظرفیت ایجاد رابطه صمیمانه پرداخته‌اند. یکی از این عوامل، انتظار فرد از ازدواج است که دربرگیرنده مواردی مانند پیش‌بینی میزان خشنودی/ناخشنودی، رضایت/نارضایتی و احتمال طلاق بعد از ازدواج است. انتظار از ازدواج از آن جهت اهمیت دارد که باعث شکل‌گیری پیامدها و رضایت از رابطه زناشویی در آینده می‌شود و می‌تواند بر روابط تأثیر بگذارد. از طرفی انتظارات هر فرد از ازدواج با مشاهده روابط و تعارضات بین والدین شکل می‌گیرد. بنابراین در شکل‌گیری انتظارات فرد از ازدواج، تجارب اولیه فرد در روابط به عنوان مشاهده‌کننده و نیز شرکت‌کننده می‌تواند نقش به‌سزایی داشته باشد. در صورتی که این تجارب، منفی یا مثبت باشند، انتظارات فرد، رفتار او را هدایت خواهند کرد [5].

با توجه به مسائل مطرح‌شده و نظر به اهمیت روزافزون تشکیل یک خانواده سالم، نیاز به ابزار دقیق، علمی، پایا، روا و متناسب با شرایط سازمانی در سنجش و ارزیابی معیارهای آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج در مطالعات امروزی به‌شدت احساس می‌شود. پرسش‌نامه‌های استانداردشده و محقق‌ساخته متعددی به منظور بررسی عوامل یادشده در انتخاب صحیح و ازدواج موفق در کشورهای مختلف خارجی و ایران مورد استفاده قرار می‌گیرند که از اعتبار و روایی لازم برخوردارند. برای مثال، ریجیو و ویسر از پرسش‌نامه محقق‌ساخته در بررسی نگرش به ازدواج [2]، اولودار و اجیلی از پرسش‌نامه محقق‌ساخته برای بررسی آگاهی و نگرش پیش از ازدواج [6]، سرچین و همکاران از پرسش‌نامه محقق‌ساخته برای بررسی انتظار از ازدواج [7]، مارتین و همکاران از پرسش‌نامه محقق‌ساخته در بررسی نگرش به ازدواج [8] و گالوی و همکاران از پرسش‌نامه محقق‌ساخته برای بررسی انتظار از ازدواج در جوانان استفاده کرده‌اند [9]. در ایران نیز محققانی چون هنزوه‌ای و همکاران پرسش‌نامه خودساخته را در بررسی آگاهی و نگرش از ازدواج [10]، نیلفروشان و همکاران از پرسش‌نامه استاندارد برای سنجش انتظار از ازدواج [5]، باقیانی‌مقدم و همکاران پرسش‌نامه محقق‌ساخته را در بررسی نگرش جوانان در شرف ازدواج [11]، نیلفروشان و همکاران پرسش‌نامه استاندارد را در بررسی نگرش به ازدواج [12] و مؤدی و همکاران پرسش‌نامه خودساخته را برای بررسی آگاهی و نگرش پیش از ازدواج به‌کار برده‌اند [13]. اگرچه پرسش‌نامه‌های مذکور در ارزیابی جداگانه معیارهای یادشده پیش از ازدواج مؤثر بوده‌اند، اما نتوانسته‌اند ارزیابی کاملی درباره سنجش مقیاس‌های مورد نظر به‌صورت هم‌زمان ارائه دهند. در واقع ارزیابی هم‌زمان این مقیاس‌ها مهم‌ترین گام در تدوین برنامه‌های آموزشی و اتخاذ سیاست‌گذاری‌های صحیح در استفاده از امکانات موجود خواهد بود. از طرفی با توجه به کارهای انجام‌شده در زمینه سنجش این معیارها، تا کنون مطالعه‌ای در این زمینه در جامعه پلیس ایران انجام نشده است. لذا نیاز به یک پرسش‌نامه معتبر، پایا و استاندارد که بتواند هر ۳ معیار آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج را به‌صورت هم‌زمان اندازه‌گیری کند، همواره در جامعه احساس شده است؛ از این رو با توجه به اهمیت انتخاب صحیح در امر ازدواج و بررسی آگاهی، نگرش و انتظار به عنوان یکی از مهم‌ترین عامل‌های ازدواج موفق، هدف از انجام این مطالعه، طراحی و استانداردسازی پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج در نمونه‌ای از پرسنل مجرد نیروی انتظامی شهر تهران بود.

پروماکس جهت بررسی میزان تطابق و نامگذاری عوامل استخراج شده به کار برده شد. در نهایت برای سنجش و تأیید پایایی پرسشنامه، از شاخص آلفای کرونباخ استفاده شد. مقدار این شاخص در محدوده صفر و یک قرار می‌گیرد. در صورتی که مقدار این ضریب برابر یا بزرگتر از ۰/۷۰ باشد، پرسشنامه از پایایی مطلوبی برخوردار است. کلیه شرکت‌کنندگان در این طرح تحقیقاتی، پس از دریافت اطلاعات مربوطه به انگیزه اجرای طرح، در صورت رضایت وارد مطالعه شدند. پرسشنامه‌ها بدون نام بود و اطلاعات به صورت کلی تجزیه و تحلیل شدند.

در این مطالعه، از روش‌های آمار توصیفی برای ارزیابی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS 22 تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۳۶۶ پرسنل انتظامی مجرد متشکل از ۱۷۲ زن (۴۷٪) و ۱۹۴ نفر مرد (۵۳٪) شرکت کردند. میانگین سنی زنان و مردان شرکت‌کننده به ترتیب $30/63 \pm 7/5$ و $30/53 \pm 6/7$ سال بود. ۸۸/۲٪ از شرکت‌کنندگان دارای انتظار مثبت از ازدواج ($26/09 \pm 5/01$)، ۷۸/۲٪ از آنها دارای نگرش مثبت به ازدواج ($47/96 \pm 7/51$) و ۹۴/۵٪ دارای آگاهی نسبت به ازدواج ($28/01 \pm 4/75$) بودند.

در مرحله تعیین حداقل ارزش شاخص نسبت روایی محتوا، یک سؤال که CVR آن کمتر از ۰/۵۹ بود (بر اساس ارزیابی ۱۱ متخصص)، حذف شد. در مرحله بعدی، با تعیین شاخص CVI، بررسی کیفی محتوا انجام و قابلیت اجرای پرسشنامه نهایی مشخص شد. به این ترتیب که ۱۱ متخصص مجدداً پرسشنامه را بر اساس معیارهای سادگی، وضوح و مرتبط بودن به صورت مجزا و طیف لیکرت ۴ قسمتی برای هر آیت، مورد بررسی قرار دادند. در این مرحله نیز ۳ سؤال که مقدار عددی CVI آنها از ۰/۷۹ کمتر بود، حذف شدند. بنابراین آیت‌های پرسشنامه به ۳۶ عبارت تقلیل یافت. بر اساس محاسبات انجام شده، نسبت روایی محتوا و شاخص روایی محتوای پرسشنامه به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۸۹ به دست آمد. با استفاده از همه مشاهدات ($n=366$)، تحلیل عاملی اکتشافی منجر به شناسایی ۳ عامل با استفاده از شاخص کیس-مایر-الکین (KMO) با مقدار ۰/۸۱۷ و حذف ۵ سؤال شد. بنابراین تعداد نهایی سؤالات پرسشنامه ۳۱ عبارت شد. سپس با قراردادن این ۳ عامل در معرض چرخش ارتوگنال پروماکس هر یک از عوامل نام‌گذاری و با استفاده از روش درست‌نمایی برآورد شد. براساس این بارها و همچنین محتوای سؤالات، عامل‌ها به ترتیب نگرش (۶ سؤال)، انتظار منفی (۱۳ سؤال) و آگاهی (۱۲ سؤال) نام‌گذاری شدند. در مجموع ۳ عامل مذکور ۴۱٪ از واریانس کل پرسشنامه را تبیین نمودند. از این مقدار، حدود ۷٪ به عامل نگرش، ۱۴٪ به عامل انتظار و ۲۰٪ به عامل آگاهی اختصاص داشت. میانگین امتیازات نگرش مثبت به ازدواج $47/96 \pm 7/51$ ، انتظار مثبت از ازدواج $26/09 \pm 5/01$ و آگاهی نسبت به ازدواج $28/01 \pm 4/75$ به دست آمد (جدول ۱).

از شیوه همسانی درونی، ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه ۰/۸۲۳ و برای عامل‌های نگرش، انتظار از ازدواج و آگاهی، به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۱ و ۰/۸۴ محاسبه شد که نشان‌دهنده دقت، اعتمادپذیری، قابلیت تکرار و پایایی مطلوب این پژوهش بود.

این پژوهش توصیفی-اکتشافی و آزمون‌سازی در ۶ ماه ابتدای سال ۱۳۹۳ در کلیه پرسنل نیروی انتظامی شهر تهران انجام شد. ملاک‌های ورود به مطالعه، تجرد، استخدام رسمی یا پیمانی، حداقل ۱ سال سابقه کار و عدم بازنشستگی و ملاک خروج از مطالعه نیز عدم تمایل نمونه در تکمیل پرسشنامه بود. تعداد نمونه در این مطالعه با توجه به فرمول ارائه شده توسط *باربارا* و همکاران [14]، ۳۶۰ نفر بود (به ازای هر سؤال، ۱۰ نمونه) که با احتساب احتمال ریزش ۱۰٪ نمونه‌ها، در نهایت ۳۹۶ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای ۲ مرحله‌ای انتخاب شدند. پس از توزیع پرسشنامه‌ها، سرانجام ۳۶۶ پرسشنامه (۹۲٪) دریافت شد. در این پژوهش از پرسشنامه خودساخته آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج استفاده شد.

به منظور ساخت پرسشنامه ابتدا با جستجو ترکیب لغات کلیدی همچون "آگاهی"، "نگرش"، "انتظار"، "ازدواج"، "پایایی" و "روایی" در پایگاه‌های داده‌های لاتین (Pubmed, Scopus, Google scholar) و فارسی (SID, Magiran, Iran medex, Samaneh) دانش گستر برکت، مقالات مرتبط در بازه زمانی ۲۰۱۳-۱۹۹۰ شناسایی شدند. با اجرای این مرحله، ۱۲۷ مقاله یافت شد که تنها ۱۸ مقاله مرتبط بودند. پس از جمع‌بندی سؤالات این مقالات، ۴۰ سؤال با طیف مقیاس ۴ گزینه‌ای از کاملاً موافقم (۴ امتیاز)، موافقم (۳ امتیاز)، تاحدودی موافقم (۲ امتیاز) و مخالفم (۱ امتیاز) طراحی شد. پس از طراحی سؤالات پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان، روش دلفی ۲ مرحله‌ای و ۲ شاخص نسبت روایی محتوا (CVI) و شاخص روایی محتوا (CVR) (روابط ۱ و ۲) به بررسی روایی محتوای سؤالات پرسشنامه پرداخته شد [15]. تعداد متخصصان دعوت شده در این پژوهش ۱۱ نفر بود که ۳ نفر در مقطع دکتری، ۵ نفر در مقطع کارشناسی ارشد و ۳ نفر در مقطع کارشناسی بودند و در حیطه‌های طراحی ابزار، روان‌شناسی، نیروی انتظامی، بهداشت، جامعه‌شناسی، جمعیت‌شناسی، علوم تربیتی، علوم دینی و اسلامی، دانش و تجربه داشتند. در شاخص CVR تعیین می‌شود که آیا سؤالات پرسشنامه برای اندازه‌گیری محتوا به خوبی طراحی شده‌اند یا خیر؟ برای این منظور، متخصصان هر آیت را بر اساس طیف ۳ قسمتی "ضروری است"، "مفید است"، اما ضرورتی ندارد" و "ضرورتی ندارد" مورد بررسی قرار دادند (رابطه ۱).

(رابطه ۱)

$$CVR = (n_E - N/2) / N/2$$

(رابطه ۲)

$$CVI = (n_S) / N$$

در رابطه ۱، n_E تعداد متخصصانی است که آن سؤال را ضروری انتخاب کرده‌اند و در رابطه ۲، n_S تعداد متخصصانی است که به سؤال امتیاز ۳ یا ۴ داده‌اند. در هر ۲ رابطه، N تعداد کل متخصصان شرکت‌کننده را نمایش می‌دهد. مقادیر به دست آمده CVR بر اساس جدول لاوشه ارزیابی شدند. بررسی CVI نیز بر اساس شاخص روایی محتوای *والتس و باسل* انجام شد [15].

پس از انتخاب سؤالات در مرحله روایی محتوا، برای بررسی روایی ساختار و تعیین آیت‌های پرسشنامه از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. در این تحلیل، روش مؤلفه اصلی با چرخش

جدول ۱) وزن عوامل استخراج شده از تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش پروماکس

شماره	سؤال	نگرش	انتظار	آگاهی
۱	به نظرم ازدواج موجب افزایش پشتکار در زندگی می‌شود.	۰/۵۶		
۲	به نظر من ازدواج باعث افزایش آرامش در زندگی می‌شود.	۰/۶۶		
۳	به نظر من ازدواج باعث سروسامان گرفتن افراد می‌شود.	۰/۵۹		
۴	به نظر من بچه‌دار شدن یکی از دلایل اصلی ازدواج است.	۰/۴۳		
۵	به نظر من، ازدواج باعث افزایش روابط اجتماعی می‌شود.	۰/۵۷		
۶	به نظر من، ازدواج باعث بهبود شرایط کاری می‌شود.	۰/۶۳		
۷	همسر یار و همدم من در حل مشکلات زندگی و کارم خواهد بود.	۰/۶۶		
۸	ازدواج باعث بقاء و تضمین‌کننده ادامه نسل است.	۰/۵۱		
۹	ازدواج من از دیگر روابط نزدیکی که داشته‌ام عمیق‌تر و قوی‌تر خواهد بود.	۰/۶۵		
۱۰	انجام کارهای منزل نیاز به مشارکت زوجین دارد.	۰/۵۱		
۱۱	زمان باهم‌بودنمان مهم‌تر از زمان تنهاایمان خواهد بود.	۰/۷۲		
۱۲	حفظ رابطه عاطفی و محبت‌آمیز عامل اصلی شادمانی زناشویی ما خواهد بود.	۰/۷۷		
۱۳	درمورد زمان بچه‌دار شدن باهم توافق خواهیم داشت.	۰/۵۸		
۱۴	اگر به دلایل تحصیلی یا کاری بخواهم به شهر دیگری بروم مسلماً همسر من خواهد که همراه من بیاید.	۰/۵۵		
۱۵	با توجه به خلق و خویم، درک من برای همسر من مشکل خواهد بود.	۰/۵۲۵		
۱۶	وقایع مهم زندگی (سالگرد ازدواج، تولد فرزند و غیره) برای من و همسر من مهم خواهد بود.	۰/۵۰		
۱۷	فکر می‌کنم پس از ازدواج، با خانواده همسر من مشکل خواهد داشت.	۰/۵۲		
۱۸	هدف از ازدواج ارضای غریزه جنسی است.	۰/۳۳		
۱۹	با توجه به نوع شغلم، زیاد مطمئن نیستم که ازدواجم موفق باشد.	۰/۶۲		
۲۰	درآمد من برای شروع زندگی مشترک کافی نیست.	۰/۳۶		
۲۱	از همسر انتظار دارم بتواند با عدم حضور من کنار بیاید.	۰/۳۴		
۲۲	ازدواج، مرا در رسیدن به اهداف شغلی محدود می‌کند.	۰/۶۲		
۲۳	همسر من به خاطر ماهیت شغل من مجبور خواهد بود که ایثار و از خودگذشتگی بیشتری از خود نشان دهد.	۰/۱۴		
۲۴	فکر می‌کنم که به خاطر نوع شغلم زندگی مشترک من شاد نخواهد بود.	۰/۷۶		
۲۵	به نظر من، لازمه ازدواج داشتن ثبات کاری است.	۰/۳۹		
۲۶	به نظر من، لازمه ازدواج داشتن ثبات مکانی در کار است.	۰/۳۴		
۲۷	شرایط شغلی باعث ترس من از ازدواج می‌شود.	۰/۶۵		
۲۸	به نظر من، افراد باید در ازدواج با همسر خود برای تمام عمر بمانند.	۰/۳۲		
۲۹	وقتی ازدواج کنم از ازدواجم راضی خواهم بود.	۰/۵۶		
۳۰	ازدواج باعث کاهش رابطه عاطفی من و دیگران می‌شود.	۰/۵۰		
۳۱	ازدواج یک تکلیف دینی و یک امر مقدس است.	۰/۵۰		

بحث

هدف از انجام این مطالعه، طراحی و استانداردسازی پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج در نمونه‌ای از پرسنل مجرد نیروی انتظامی شهر تهران بود. به‌طور کلی این ۳ عنصر کلیدی نقش مهمی در شکل‌گیری یک ازدواج موفق و بادوام ایفا می‌کنند. با مروری بر مطالعات گذشته می‌توان دریافت که هرکدام از این موارد به‌صورت جداگانه با استفاده از پرسش‌نامه‌های محقق‌ساخته مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در این پژوهش هر ۳ عامل آگاهی، نگرش و انتظار به‌طور هم‌زمان مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفتند و به جرأت می‌توان گفت مطالعه حاضر، جزء اولین مطالعاتی است که در این زمینه به طراحی پرسش‌نامه استاندارد خودساخته همراه با بررسی روایی و پایایی آن پرداخته است.

در این تحقیق برای تعیین روایی پرسش‌نامه از روایی محتوایی و روایی سازه یا ساختاری استفاده شد. در روایی محتوایی، علاوه بر بررسی کیفی، مقدار عددی دو شاخص بسیار معتبر یعنی CVR و CVI مورد ارزیابی قرار گرفت. مقدار CVI محاسبه شده بیانگر روایی مورد پذیرش پرسش‌نامه طراحی شده بود. در بررسی روایی ساختاری با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی، ۳ عامل با تبیین واریانس بیش از ۴۰٪ استخراج شدند که از بین آنها، عامل آگاهی بیشترین درصد واریانس را به خود اختصاص داد. از طرفی ضریب آلفای کرونباخ برای عامل‌های نگرش، انتظار از ازدواج و آگاهی، به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۱ و ۰/۸۴ محاسبه شد. این نتیجه نشان می‌دهد که

پرسش‌نامه طراحی شده در این پژوهش از دقت، اعتمادپذیری، قابلیت تکرار و پایایی مطلوبی برخوردار است.

در مطالعه *هزاوه‌ای* و همکاران، از پرسش‌نامه‌های خودساخته به‌صورت جداگانه برای بررسی آگاهی و نگرش زوجین نسبت به مسائل بهداشتی کلاس‌های آموزشی پیش از ازدواج استفاده شده است. در این مطالعه برخلاف مطالعه حاضر، برای بررسی روایی محتوا، تنها از روش کیفی استفاده شده و سایر روش‌های ارزیابی روایی پرسش‌نامه، مورد بررسی قرار نگرفته است [10].

در مطالعه *نلیفروشان* و همکاران که نگرش به ازدواج در دانشجویان مجرد بررسی شده است، از مقیاس نگرش استفاده نموده‌اند. روایی محتوایی این مطالعه تنها از طریق روش کیفی بررسی شده و پایایی با روش‌های بازآزمایی و همسانی درونی مورد ارزیابی قرار گرفته است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در این پژوهش ۰/۷۷ و ضریب پایایی (بازآزمایی) مقیاس نگرش به ازدواج نیز در کل نمونه ۰/۹۱ به‌دست آمده است که همانند مطالعه حاضر، نشان‌دهنده پایایی و روایی مناسب و کافی این مطالعه است. از طرفی با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی، ۴ عامل استخراج شده، که در مجموع ۴۴/۲۶٪ واریانس مقیاس نگرش به ازدواج را تبیین نموده است [12]. در پژوهش دیگری توسط *نلیفروشان* و همکاران، ساختار عاملی، پایایی و روایی مقیاس انتظار از ازدواج در نمونه‌ای از دانشجویان مجرد دوره کارشناسی در دانشگاه اصفهان مورد بررسی قرار گرفته است که در آن روایی محتوایی به روش کیفی بررسی

حمایت مالی این پروژه را بر عهده داشت، اعلام می‌نمایند. همچنین از ریاست و کارکنان دلسوز این سازمان که در انجام این پژوهش، همکاری صمیمانه‌ای داشتند، کمال تشکر و قدردانی را می‌نمایم.

تأییدیه اخلاقی: موردی گزارش نشده است.

تعارض منافع: این مقاله حاصل طرح پژوهشی با عنوان "بررسی آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج و گرایش به فرزندآوری در پرسنل نیروی انتظامی" است.

سهم نویسندگان: مائده امینی (نویسنده اول)، نگارنده مقدمه/پژوهشگر کمکی/نگارنده بحث (۴۰٪)؛ نوشیروان کاظم‌نژاد (نویسنده دوم)، روش‌شناس/پژوهشگر اصلی (۳۰٪)؛ محمد غلامی‌فشارکی (نویسنده سوم)، پژوهشگر کمکی/تحلیل‌گر آماری (۳۰٪).

منابع مالی: این پژوهش توسط مرکز تحقیقات کاربردی بهداری ناجا مورد حمایت قرار گرفته است.

منابع

- 1- Gunnell MJ. Global cultural values change and the relationship with telecommunications change: A longitudinal analysis [Dissertation]. United States: Capella University; 2007.
- 2- Riggio HR, Weiser DA. Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships. *Pers Relatsh*. 2008;15(1):123-40.
- 3- Dudley MG, Kosinski Jr FA. Religiosity and marital satisfaction: A research note. *Rev Relig Res*. 1990;32(1):78-86.
- 4- Martin PD, Specter G, Martin D, Martin M. Expressed attitudes of adolescents toward marriage and family life. *Adolesc*. 2003;38(150):359-67.
- 5- Nilforooshan P, Abedi A, Ahmadi A, Navidian A. Studying the factor structure, reliability, and validity of the Marriage Expectation Scale (MES). *Int J Behav Sci*. 2011;5(1):11-9. [Persian]
- 6- Oludare GO, Ogili MC. Knowledge, attitude and practice of premarital counseling for sickle cell disease among youth in Yaba, Nigeria. *Afr J Reprod Health*. 2013;17(4):175-82.
- 7- Segrin C, Nabi RL. Does television viewing cultivate unrealistic expectations about marriage? *J Commun*. 2002;52(2):247-63.
- 8- Martin PD, Martin D, Martin M. Adolescent premarital sexual activity, cohabitation, and attitudes toward marriage. *Adolesc*. 2001;36(143):601-9.
- 9- Galloway L, Engstrom E, Emmers-Sommer TM. Does movie viewing cultivate young people's unrealistic expectations about love and marriage? *Marriage Fam Rev*. 2015;51(8):687-712.
- 10- Hazavehei MM, Shirahmadi S, Roshanaei G. Educational program status of premarital counseling centers in Hamadan province based on theory of reasoned action (TRA). *J Fasa Univ Med Sci*. 2013;3(3):241-7. [Persian]
- 11- Baghianimoghadam MH, Masoudi Borujeni D, Mirzaei Alavijeh M, Shahbazi H. A survey of the attitudes of the youth toward knowing the future spouse and shared life, Borujen, Iran. *Q Health Syst Res*. 2011;7(6):693-701. [Persian]
- 12- Nilforooshan P, Navidian A, Abedi A. Studying the psychometric properties of Marital Attitude Scale. *Iran J Psychiatr Nurs*. 2013;1(1):35-47. [Persian]
- 13- Moodi M, Miri MR, Sharifirad GR. The effect of

شده و با روش هم‌سانی درونی ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به‌دست آمده است. ضریب اعتبار در کل نمونه با روش بازآزمایی نیز ۰/۹۱ محاسبه شده است. در این پژوهش با تحلیل عاملی اکتشافی ۳ عامل استخراج شده است که در مجموع ۳۳/۴۷٪ واریانس انتظار از ازدواج را تبیین می‌کنند. تحلیل عاملی تأییدی نیز مطابقت مدل استفاده‌شده با داده‌ها را تأیید می‌نماید^[5]. باقیانی‌مقدم و همکاران به بررسی نگرش جوانان در شرف ازدواج در شهرستان بروجن با استفاده از پرسش‌نامه محقق‌ساخته پرداخته‌اند. روایی محتوایی از طریق نظرات متخصصان بررسی شده و سنجش پایایی پرسش‌نامه با به‌کارگیری روش هم‌سانی درونی و محاسبه ضریب آلفای کرونباخ (۰/۷۳) مورد تأیید قرار گرفته است^[11]. عبدالجبار و همکاران در نتایج مطالعه خود بر تعدادی از دانشجویان مقطع کارشناسی جهت بررسی نگرش نسبت به ازدواج، مقدار ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ گزارش نموده‌اند. در این پژوهش برای ارزشیابی اعتبار پرسش‌نامه نیز تنها از روایی صوری استفاده شده است^[16]. محامد و همکاران در پژوهش خود بر تعدادی از داوطلبان مجرد مراجعه‌کننده به مرکز بهداشتی- درمانی هم‌راستا با این مطالعه از یک پرسش‌نامه محقق‌ساخته برای سنجش آگاهی و نگرش استفاده نموده‌اند. در این پژوهش با روش آلفای کرونباخ، پایایی پرسش‌نامه ۰/۸۳ گزارش شده است. هرچند ارزیابی اعتبار پرسش‌نامه با استفاده روایی محتوا مورد بررسی قرار گرفته، اما مناسب‌بودن آن گزارش نشده است^[17]. رضانی و همکاران با به‌کارگیری پرسش‌نامه خودساخته به بررسی آگاهی و نگرش زوجین قبل از ازدواج پرداخته‌اند که هرچند روایی محتوایی این ابزار مورد تأیید قرار گرفته، اما پایایی آن گزارش نشده است^[18]. محمود/باد و همکاران در پژوهشی، آگاهی و نگرش زوجین را قبل از ازدواج مورد بررسی قرار داده‌اند. روایی پرسش‌نامه محقق‌ساخته مورد استفاده به روش روایی محتوایی سنجیده شده و ضریب آلفای کرونباخ این ابزار ۰/۷۰ به‌دست آمده است^[19].

به‌طور کلی، در مطالعات انجام‌گرفته هرچند روایی و پایایی آنها مورد تأیید قرار گرفته اما برخلاف این مطالعه، در هیچ‌یک از آنها روایی محتوایی کمی، محققین می‌توانند قضاوت واقع‌بینانه‌تر و دقیق‌تری از سنجش روایی پرسش‌نامه داشته باشند و این امر یکی از نقاط قوت مطالعه حاضر بود. علاوه بر این، استفاده از حجم نمونه مناسب و همگن‌بودن افراد مورد مطالعه نیز از دیگر نقاط قوت این مطالعه بود.

مهم‌ترین محدودیت این پژوهش، انتخاب پرسنل نیروی انتظامی ساکن شهر تهران به عنوان جامعه آماری بود زیرا این موضوع باعث کاهش امکان تعمیم یافته‌های به‌دست‌آمده از این مطالعه به کل نیروی انتظامی کشور شد. علاوه بر این، احتمال سوگیری پاسخ‌ها یکی دیگر از محدودیت‌های این پژوهش بود. پیشنهاد می‌شود مطالعه مشابه دیگری در آینده با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی برای تأیید ساختار عامل‌های پرسش‌نامه انجام شود.

نتیجه‌گیری

پرسش‌نامه حاضر به عنوان یک ابزار قابل اعتماد، روا و مناسب در اندازه‌گیری ۳ مقیاس آگاهی، نگرش و انتظار از ازدواج به‌صورت هم‌زمان قابل استفاده است.

تشکر و قدردانی: بدین‌وسیله، نویسندگان این مقاله مراتب تشکر و قدردانی خود را از مرکز تحقیقات کاربردی بهداری کل ناجا که

- 2010;2(8):39-54. [Persian]
- 17- Mahamed F, Kamkar A, Raygan AR. A survey on the knowledge and attitude of girls and boys who are about to get married in Yasuj about reproductive health. Q Health Syst Res. 2011;7(6):763-9. [Persian]
- 18- Ramazani AA, Faraji O, Fatemi M, Solooki M. The effects of pre-marriage education and consultation on knowledge and attitude of couples regarding to reproductive health. Toloo-e-Behdasht. 2012;11(3):56-65. [Persian]
- 19- Mazloomi mahmodabad SS, Eslami H, Dehghani zadeh M, Arabi M. Survey the effect of pre-marriage counseling on knowledge and attitudes couple in Yazd. Toloo-e-Behdasht. 2016;15(2):105-13.
- instruction on knowledge and attitude of couples attending pre-marriage counseling classes. J educ health promot. 2013;2:52.
- 14- Munro BH. Statistical methods for health care research. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2005.
- 15- Hagizadeh E, Asghari M. Methods and statistical analyzes: A research methodological approach in biosciences and health. Tehran: Jahad Daneshgahi Press; 2011. [Persian]
- 16- Akbarzadeh AH, Hosseinpourangeroudi F, Mesbah N. The relationship between attachment style and attitude toward marriage among undergraduate students of Tehran University. Woman Study Fam.